

ชื่อพืช	ยอ
ชื่ออื่นๆ	มะตาเสือ ยอบ้าน แยมใหญ่ Indian mulberry, noni
ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Morinda citrifolia</i> L.
ชื่อพ้อง	-
ชื่อวงศ์	RUBIACEAE

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้ยืนต้นสูง 2-6 ม. ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปวงรี กว้าง 8-15 ซม. ยาว 10-20 ซม. หูใบอยู่ระหว่างโคนก้านใบ ดอกช่อ ออกที่ซอกใบ ฐานดอกอัดกันแน่นเป็นรูปทรงกลม กลีบดอกสีขาว ผลเป็นผลสด เชื่อมติดกันเป็นผลรวม ผิวเป็นตุ่มพอง (1)

อันตรกิริยาต่อยาแผนปัจจุบัน

1. ผลของยอต่อกระบวนการเมแทบอลิซึมของยา

1.1 ผลต่อเอนไซม์ Cytochrome P450

น้ำผลยอเมื่อนำมาทดสอบฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ CYP3A4 ในหลอดทดลอง พบว่า IC_{25} และ IC_{50} มีค่าเท่ากับ $7,717 \pm 50$ และ $>10,000$ มก./มล. ตามลำดับ ซึ่งมีฤทธิ์อ่อนมากในการยับยั้งเอนไซม์ CYP3A4 (2) การศึกษาในหนูแรทต่อการเกิดอันตรกิริยาของน้ำผลยอกับยา phenytoin โดยแบ่งหนูออกเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 6 ตัว กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มที่ 2 ป้อนน้ำผลยอ ขนาด 5 มล./กก. นาน 7 วัน กลุ่มที่ 3 ป้อน rifampicin ขนาด 50 มก./กก. ซึ่งเป็นยาเพิ่มเอนไซม์ CYP2C9 นาน 7 วัน ในวันที่ 8 ทุกกลุ่มได้รับเหมือนเดิมแต่เพิ่ม phenytoin ขนาด 20 มก./กก. ในทุกกลุ่ม โดยมีระยะเวลาห่างของยาที่ป้อนกับยา phenytoin นาน 30 นาที และเจาะเลือดที่เวลา 0, 2, 4, 6, 8, 12 และ 24 ชม. พบว่ากลุ่มที่ได้รับน้ำผลยอและตามด้วยยา phenytoin ค่าความเข้มข้นสูงสุดของยาในเลือด (maximum plasma concentration; C_{max}), ค่าพื้นที่ใต้กราฟของความเข้มข้นของยากับเวลา (area under the curve; AUC), ค่าครึ่งชีวิตของยา ($t_{1/2}$), และระยะเวลาเฉลี่ยที่ยาอยู่ในร่างกาย (mean residence time; MRT) ลดลง 3.0, 2.81, 2.86 และ 1.47 เท่า ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ในขณะที่กลุ่มที่ได้รับยา rifampicin ค่า C_{max} , AUC, $t_{1/2}$ และ MRT ลดลง 3.02, 2.81, 2.63 และ 2.44 เท่า ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าผลของน้ำผลยอและ rifampicin เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สรุปได้ว่าน้ำผลยออาจมีฤทธิ์เพิ่มการทำงานของเอนไซม์ CYP2C9 ในหนูแรท (3)

1.2 ผลยับยั้งเอนไซม์ Uridine diphosphate glucuronosyltransferase (UGT)

การศึกษาแบบสุ่มในหนูแรทเพศผู้และเมียที่มีความดันโลหิตสูง แบ่งหนูออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม ป้อนน้ำเกลือขนาด 10 มล./กก. กลุ่มที่ 2, 3 และ 4 ป้อน น้ำผลยอขนาด 2.1, 21 และ 210 มก./กก./วัน นาน 1 และ 14 วัน พบว่าน้ำผลยอขนาด 21 มก./กก./วัน ในการศึกษา 1 วัน และขนาด 2.1, 21 มก./กก./วัน ในการศึกษา 14 วัน สามารถยับยั้งเอนไซม์ uridine diphosphate glucuronosyltransferase (UGT) ซึ่งมีหน้าที่เร่งปฏิกิริยา glucuronidation ในกระบวนการกำจัดยา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม (4)

2. ผลของยอต่อยาแผนปัจจุบัน

2.1 ผลต่อยาด้านการแข็งตัวของเลือด

warfarin

สารสกัดน้ำผลยอโดยการแช่สกัด (maceration) เมื่อนำมาทดสอบในหนูเม้าส์ แบ่งหนูออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 8 ตัว กลุ่มที่ 1 ได้รับสารสกัดน้ำผลยอ ขนาด 100 มก./กก. นน.ตัว กลุ่มที่ 2 ได้รับ warfarin 1 มก./กก. นน.ตัว กลุ่มที่ 3 ได้รับสารสกัดน้ำผลยอ ขนาด 100 มก./กก. นน.ตัว ร่วมกับ warfarin 1 มก./กก. นน.ตัว วันละ 1 ครั้ง นาน 7 วัน และทำการตรวจวัด bleeding time ด้วยวิธี tail bleeding method และวัด coagulation time ด้วยวิธี capillary pipe method พบว่า กลุ่มที่ 1 bleeding time เพิ่มขึ้นจาก 52.75 ± 1.60 วินาที เป็น 111.00 ± 4.45 วินาที และ coagulation time จาก 60.00 ± 4.01 วินาที เป็น 101.25 ± 3.75 วินาที กลุ่มที่ 2 bleeding time เพิ่มขึ้นจาก 56.62 ± 1.71 วินาที เป็น 152.88 ± 5.86 วินาที และ coagulation time จาก 60.00 ± 4.01 วินาที เป็น 136.88 ± 4.43 วินาที กลุ่มที่ 3 bleeding time เพิ่มขึ้นจาก 56.00 ± 1.43 วินาที เป็น 236.38 ± 4.24 วินาที และ coagulation time จาก 63.75 ± 3.75 วินาที เป็น 213.75 ± 8.85 วินาที จากการศึกษาสรุปได้ว่าการให้สารสกัดน้ำผลยอ ขนาด 100 มก./กก. นน.ตัว ร่วมกับ warfarin 1 มก./กก. นน.ตัว วันละ 1 ครั้ง นาน 7 วัน มีผลเสริมฤทธิ์ของยา warfarin โดยเพิ่มระยะเวลาของ bleeding time และ coagulation time ในหนูเม้าส์ ซึ่งจะมีผลให้ระยะเวลาที่เลือดออกนานมากขึ้น และการแข็งตัวของเลือดช้าลง (5)

2.2 ผลต่อยากันชัก

phenytoin

การศึกษาในหนูแรทต่อการเกิดอันตรกิริยาของน้ำผลยอกับยา phenytoin โดยแบ่งหนูออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 6 ตัว กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มที่ 2 ป้อนน้ำผลยอ ขนาด 5 มล./กก. นาน 7 วัน กลุ่มที่ 3 ป้อน rifampicin ขนาด 50 มก./กก. ซึ่งเป็นยาเพิ่มเอนไซม์ CYP2C9 นาน 7 วัน ในวันที่ 8 ทุกกลุ่มได้รับเหมือนเดิมแต่เพิ่ม phenytoin ขนาด 20 มก./กก. ละลายร่วมกับ 0.5% sodium carboxymethyl cellulose ในทุกกลุ่ม โดยมีระยะเวลาห่างของยาที่ป้อนกับยา phenytoin นาน 30 นาที และเจาะเลือดที่เวลา 0, 2, 4, 6, 8, 12 และ 24 ชม. พบว่ากลุ่มที่ได้รับน้ำผลยอและตามด้วยยา phenytoin ค่า C_{max} , AUC, $t_{1/2}$ และ MRT ลดลง 3.0, 2.81, 2.86 และ 1.47 เท่า ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ในขณะที่กลุ่มที่ได้รับยา rifampicin ค่า C_{max} , AUC, $t_{1/2}$ และ MRT ลดลง 3.02, 2.81, 2.63 และ 2.44 เท่า ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม จากการศึกษาสรุปได้ว่าน้ำผลยอมีผลทำให้ระดับยา phenytoin ในเลือดลดลง (3)

รายงานกรณีศึกษาในเพศชายอายุ 49 ปี ที่เป็นโรคลมชักตั้งแต่อายุ 27 ปี ได้รับยา phenytoin 600 - 700 มก./วัน มาตลอด ไม่มีอาการผิดปกติใด ๆ ช่วง 2 ปี หลัง ผู้ป่วยมาพบแพทย์เพราะเริ่มมีอาการชัก ชักประวัตินี้เพิ่มเติมพบว่าผู้ป่วยดื่มน้ำผลยอ 80 - 90 ซีซี วันละ 2 ครั้ง มาตลอด แพทย์ให้ผู้ป่วยงดดื่มน้ำผลยอ นาน 7 วัน รักษาด้วย phenytoin 600 มก./วัน พบว่าระดับยา phenytoin ในกระแสเลือด มีค่าเท่ากับ 25.34 มก./ล. และเมื่องดน้ำผลยอนาน 11 วัน รักษาด้วย phenytoin 500 มก./วัน ระดับยา phenytoin ในกระแสเลือด เพิ่มขึ้นเป็น 33.26 มก./

ล. แพทย์รักษาด้วย phenytoin 500 มก./วัน ต่อมาอีก 2 สัปดาห์ พบว่าระดับยา phenytoin ในกระแสเลือดลดลงเหลือเพียง 17.82 มก./ล. เริ่มมีอาการเดินเซ และมีอาการชัก แพทย์รักษาด้วย phenytoin 500 มก./วัน ร่วมกับ lamotrigene 400 มก./วัน และ lorazepam 3 มก. เมื่อจำเป็น และแพทย์ขอให้ผู้ป่วยงดดื่มน้ำผลไม้ แต่ผู้ป่วยดื่มน้ำผลไม้ลดลง แพทย์จึงต้องรักษาผู้ป่วยด้วยยา phenytoin 500 มก./วัน ร่วมกับ lamotrigene 400 มก./วัน และให้ยากันชัก clobazam (ไม่ได้ระบุขนาด) เพิ่มเติม นาน 6 เดือน พบว่าผู้ป่วยอาการดีขึ้น สามารถควบคุมอาการชักได้จากการศึกษาสรุปได้ว่าน้ำผลไม้มีผลลดระดับยา phenytoin ในเลือด (6)

2.3 ผลต่อยาต้านการอักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์

diclofenac

การศึกษาผลของน้ำผลยอต่อการเปลี่ยนแปลงทางเภสัชจลนศาสตร์ของยา diclofenac ในหนูแรทเพศผู้ แบ่งหนูออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 6 ตัว กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม (ไม่ได้ป้อนสารใด ๆ) กลุ่มที่ 2 ป้อนน้ำผลยอขนาด 5 มล./กก. นาน 7 วัน ในวันที่ 8 ของการศึกษา กลุ่มที่ 1 ป้อนยาต้านการอักเสบ diclofenac ขนาด 50 มก./กก. กลุ่มที่ 2 ป้อนน้ำผลยอขนาด 5 มล./กก. หลังจากนั้น 30 นาที ตามด้วย diclofenac ขนาด 50 มก./กก. ทำการเจาะเลือดที่เวลา 0, 2, 4, 6, 8, 12 และ 24 ชั่วโมง หลังจากให้ยา พบว่ากลุ่มที่ได้รับน้ำผลยอมีผลทำให้ C_{max} , AUC, $t_{1/2}$ และ MRT ลดลง 1.81, 2.92, 3.80 และ 2.21 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม ตามลำดับ จากการศึกษาสรุปได้ว่าน้ำผลยอมีผลทำให้ระดับยา diclofenac ในเลือดลดลง (3)

2.4 ผลต่อยาต้านมะเร็ง

methotrexate

การศึกษาผลการต้านเซลล์มะเร็งของสารสกัดผลยอ และยาต้านมะเร็ง methotrexate (MTX) ในเซลล์มะเร็งปากมดลูก (HeLa cancer cell line) ด้วยวิธี MTT assay และ clonogenic assay พบว่าค่า IC_{50} ต่อ HeLa cells ของสารสกัดผลยอ และ MTX มีค่าเท่ากับ 8 มก./มล. และ 4.45 มก./มล. (IC_{50}) ตามลำดับ และเมื่อทดสอบโดยใช้สารสกัดผลยอความเข้มข้นต่าง ๆ 1.5-30 มก./มล. ร่วมกับ MTX ขนาด 4.45 มก./มล. พบว่าฤทธิ์ต้านเซลล์มะเร็งขึ้นกับขนาดความเข้มข้นของสารสกัดผลยอ นอกจากนี้ เมื่อใช้สารสกัดผลยอความเข้มข้น 8 มก./มล. ร่วมกับ MTX ขนาด 4.45 มก./มล. พบว่าการเปลี่ยนแปลงรูปร่างของเซลล์ คือ เซลล์เกิดการหดตัว มีขนาดเล็กลง และมีรูปร่างกลม ซึ่งแสดงถึงการเหนี่ยวนำให้เกิดกระบวนการตายของเซลล์ (apoptosis) และความเป็นพิษต่อเซลล์ (cytotoxic) จากการศึกษาสรุปได้ว่าสารสกัดผลยอเสริมฤทธิ์ต้านเซลล์มะเร็งปากมดลูกเมื่อใช้ร่วมกับยา MTX และการใช้สารสกัดผลยอร่วมกับยา MTX จะช่วยลดขนาดของยา และความเป็นพิษของยาได้ (7)

doxorubicin

การศึกษาในหนูเม้าส์ที่เป็นเนื้องอกในช่องท้อง (Ehrlich ascites tumor) และเหนี่ยวนำให้เป็นมะเร็งแบ่งหนูออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม ป้อนน้ำเกลือ (0.9% NaCl) ขนาด 0.5 มล./หน.ตัว ทางสายยางให้อาหาร กลุ่มที่ 2 ป้อนน้ำผลยอขนาด 0.5 มล./หน.ตัว ทางสายยางให้อาหาร กลุ่มที่ 3 ฉีดยา doxorubicin ขนาด 3 มก./กก เข้าทางช่องท้อง 3 ครั้ง กลุ่มที่ 4 ป้อนน้ำผลยอขนาด 0.5 มล./หน.ตัว ร่วมกับฉีดยา doxorubicin ขนาด 3 มก./กก เข้าทางช่องท้อง 3 ครั้ง นาน 14 วัน และใช้ดัชนีการเพิ่มจำนวนเซลล์ (proliferating index) เป็นตัวชี้วัด

พบว่า กลุ่มควบคุม, กลุ่มได้น้ำผลยอ, กลุ่มที่ได้รับยา doxorubicin และ กลุ่มที่ได้น้ำผลยอร่วมกับยา doxorubicin ดัชนีการเพิ่มจำนวนเซลล์เท่ากับ 68, 43, 34 และ 24% ตามลำดับ และขนาดของเซลล์มะเร็งในช่องท้อง มีเส้นผ่านศูนย์กลางเท่ากับ 30.30 ± 2.31 , 16.41 ± 2.38 , 20.29 ± 1.18 และ 17.00 ± 1.25 มม. ตามลำดับ จากการศึกษาสรุปได้น้ำผลยอสามารถเสริมฤทธิ์ของยา doxorubicin โดยไปยับยั้งการเจริญเติบโตของเซลล์มะเร็ง และทำให้ขนาดของเซลล์มะเร็งลดลง (8)

บทสรุป

- ควรระมัดระวังในการใช้น้ำผลยอร่วมกับยาแผนปัจจุบันที่ต้องใช้เอนไซม์ CYP3A4 ในการเมแทบอลิทยา
- ควรระมัดระวังในการใช้น้ำผลยอร่วมกับยาแผนปัจจุบันที่ขับออกจากร่างกายโดยปฏิกิริยา glucuronidation ที่เร่งโดยเอนไซม์ uridine diphosphate glucuronosyltransferase เนื่องจากยามีผลยับยั้งเอนไซม์ดังกล่าว
- ควรระมัดระวังการใช้น้ำผลยอร่วมกับยาด้านการแข็งตัวของเลือด warfarin เพราะจะไปเสริมฤทธิ์ของยา ทำให้เพิ่มระยะเวลาของ bleeding time และ coagulation time ซึ่งมีผลทำให้เลือดหยุดช้าลง
- ควรระมัดระวังการใช้น้ำผลยอร่วมกับยากันชัก phenytoin เพราะยามีผลทำให้ระดับยาในเลือดลดลง
- ควรระมัดระวังการใช้น้ำผลยอร่วมกับยาด้านการอักเสบ diclofenac เพราะยามีผลทำให้ระดับยาในเลือดลดลง
- ควรระมัดระวังการใช้น้ำผลยอร่วมกับยาด้านมะเร็ง methotrexate เพราะยออาจจะเสริมฤทธิ์ยาดังกล่าว
- ควรระมัดระวังการใช้น้ำผลยอร่วมกับยาด้านมะเร็ง doxorubicin เพราะยออาจจะเสริมฤทธิ์ยาดังกล่าว
- ควรระมัดระวังการใช้น้ำผลยอร่วมกับยาลดความดันโลหิตสูง เพราะน้ำผลยอมีโปแตสเซียมสูง และยาลดความดันโลหิตมีผลข้างเคียงทำให้โปแตสเซียมสูง ซึ่งอาจทำให้เกิดอันตรายได้หากใช้ร่วมกัน และไม่ควรรีใช้น้ำผลยอในผู้ป่วยโรคไต (9)

ตารางที่ 1 รายงานผลการศึกษาของน้ำผลยอตอเอนไซม์ CYP450 ชนิดต่าง ๆ

ชนิดของ CYP450	สารสกัด/สารสำคัญ	รูปแบบการศึกษา	ระยะเวลาการศึกษา	ผลการศึกษา
CYP3A4	น้ำผลยอ	หลอดทดลอง	-	ยับยั้งเอนไซม์ (2) IC ₂₅ และ IC ₅₀ มีค่าเท่ากับ 7,717 ± 50 และ >10,000 มก./มล. ตามลำดับ
CYP2C9	น้ำผลยอ	สัตว์ทดลอง (หนูแรท)	7 วัน	อาจเพิ่มการทำงานของเอนไซม์ CYP2C9 เนื่องจากมีผลลดระดับยา phenytoin ในเลือดหนูแรท (3)

ตารางที่ 2 รายงานผลการศึกษาของน้ำผลยอตอเอนไซม์/ตัวรับที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเผาผลาญของยา

ชนิด	สารสกัด/สารสำคัญ	รูปแบบการศึกษา	ระยะเวลาการศึกษา	ผลการศึกษา
UDP-glucuronosyl-transferase	น้ำคั้นผลยอ ขนาด 21 มก./กก.	สัตว์ทดลอง (หนูแรท)	1 วัน	ยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ (4)
	น้ำคั้นผลยอ ขนาด 2.1 มก./กก.	สัตว์ทดลอง (หนูแรท)	14 วัน	ยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ (4)
	น้ำคั้นผลยอ ขนาด 21 มก./กก.	สัตว์ทดลอง (หนูแรท)	14 วัน	ยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ (4)

ตารางที่ 3 รายงานผลการศึกษาของน้ำผลยต่อการออกฤทธิ์ของยาแผนปัจจุบัน

กลุ่มยา/ยา	รูปแบบการศึกษา	ปริมาณ/ความเข้มข้น ของสมุนไพรและยา	ระยะเวลาใน การศึกษา	ผลการศึกษา
1. ยาด้านการแข็งตัวของ เลือด - warfarin	สัตว์ทดลอง (หนูเมาส์)	สารสกัดน้ำผลย ขนาด 100 มก./กก. นน.ตัว ร่วมกับ warfarin 1 มก./กก. วันละ 1 ครั้ง	7 วัน	เสริมฤทธิ์ของยา (5)
2. ยากันชัก - phenytoin	สัตว์ทดลอง (หนูแรท)	น้ำผลยขนาด 5 มล./ กก. นาน 7 วัน พอ วันที่ 8 ป้อน น้ำผลยขนาด 5 มล./ กก. หลังจากนั้น 30 นาที ตามด้วย phenytoin ขนาด 20 มก./กก.	7 วัน	ลดระดับยา phenytoin ในเลือด (3)
	การศึกษาทางคลินิก case report	น้ำผลย วันละ 80 - 90 มล./ วัน ร่วมกับยา phenytoin 600 - 700 มก./วัน	-	ลดระดับยา phenytoin ในเลือด (6)
3. ยาด้านการอักเสบ - diclofenac	สัตว์ทดลอง (หนูแรท)	น้ำผลยขนาด 5 มล./ กก. นาน 7 วัน วันที่ 8 ป้อนน้ำผลยขนาด 5 มล./กก. หลังจาก นั้น 30 นาที ตามด้วย diclofenac ขนาด 50 มก./กก.	7 วัน	ลดระดับยา diclofenac ในเลือด (3)
4. ยาด้านมะเร็ง - methotrexate (MTX)	หลอดทดลอง เซลล์มะเร็งปาก มดลูก (HeLa cancer cell line)	สารสกัดผลยความ เข้มข้น 8 มก./มล. และ MTX ความ เข้มข้น 4.45 มคก./ มล.	-	เสริมฤทธิ์ของยา methotrexate (7)

ตารางที่ 3 รายงานผลการศึกษาน้ำผลยอตต่อการออกฤทธิ์ของยาแผนปัจจุบัน (ต่อ)

กลุ่มยา/ยา	รูปแบบการศึกษา	ปริมาณ/ความเข้มข้น ของสมุนไพรและยา	ระยะเวลาใน การศึกษา	ผลการศึกษา
4. ยาด้านมะเร็ง (ต่อ) - doxorubicin	สัตว์ทดลอง (หนูเมาส์)	น้ำผลยอนขนาด 0.5 มล./หน.ตัว ร่วมกับฉีด ยา doxorubicin ขนาด 3 มก./กก เข้าทางช่อง ท้อง 3 ครั้ง	14 วัน	เสริมฤทธิ์ของยา doxorubicin (8)

หมายเหตุ: สามารถดูรายละเอียดของยาที่เป็น enzyme substrate-inhibitor-inducer ได้ตาม Link ด้านล่าง
CYP450 Drug Interactions.(รอฟ้า Link)

ที่มา: <https://drug-interactions.medicine.iu.edu/Clinical-Table.aspx>
<https://drug-interactions.medicine.iu.edu/main-table.aspx>

เอกสารอ้างอิง

1. พร้อมจิต ศรีลัมพ์ รุ่งระวี เต็มศิริฤกษ์กุล วงศ์สถิตย์ ฉั่วกุล และคณะ. สมุนไพรสวนสิริรุกขชาติ. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2535:257 หน้า.
2. Engdal S, Nilsen OG. In vitro inhibition of CYP3A4 by herbal remedies frequently used by cancer patients. *Phytother Res.* 2009;23:906-12. doi: 10.1002/ptr.2750.
3. Chandra H, Veeresham C. Herb - drug interaction of noni juice and *Ginkgo biloba* with phenytoin. *Pharmacogn J.* 2011;2(18):33-41.
4. Mahfoudh AM, Ismail N, Ismail S, Hussin AH. In vitro, ex vivo assessment of *Morinda citrifolia* on drug metabolizing enzymes in spontaneously hypertensive rats. *Pharma Biol.* 2009;47(12):1108-16. doi: 10.3109/13880200903008658.
5. Astuti KW, Larasanty LPF. Combined effects of noni fruit extract (*Morinda citrifolia* L.) and warfarin on bleeding and coagulation time of mice. *Int J Pharm Teach Pract.* 2013;4(4):863-6.
6. Kang Y, Chen M, Lai S. Potentially unsafe herb-drug interactions between a commercial product of noni juice and phenytoin - A case report. *Acta Neurol Taiwan.* 2015;24:43-6.
7. Bhakti M, Thankamani M. In vitro studies on the synergistic effect of *Morinda citrifolia* L. (noni) and methotrexate on cytotoxicity of Hela cell lines. *Asian J Pharm Clin Res.* 2019;12(4):173-82. doi: 10.22159/ajpcr.2019.v12i4.31290.

8. Taşkin EI, Akgün-Dar K, Kapucu A, Osañç E, Doğruman H, Hakan Eraltan H, et al. . Apoptosis-inducing effects of *Morinda citrifolia* L. and doxorubicin on the Ehrlich ascites tumor in Balb-c mice. *Cell Biochem Funct.* 2009;27:542-6. doi: 10.1002/cbf.1604.
9. Mueller BA, Scott MK, Sowinski KM, Prag KA. Noni juice (*Morinda citrifolia*) : Hidden potential for hyperkalemia? *Am J Kidney Dis.* 2000;35(2):310-2.